

Het levensverhaal van Benudhar Senapatti

Benudhar Senapati is de hoofdmanager van het Ruchika-project. Zijn echtgenote is directrice van de school in hun dorp Seulasahi.

Tijdens de inleefreis van de Wereldwinkel naar India was de groep erg onder de indruk van het levensverhaal van Benudhar Senapatti. Hij vertelde zijn verhaal toen we een bezoek brachten aan zijn dorp, Seulasahi. Benudhar is de charismatische leider van Ruchika, een Indiase NGO die zich richt op onderwijs voor slumkinderen in de stad Bhubaneswar.

We zitten met ons achten in een kring rondom Benudhar. Hij staat recht en kijkt ons glimlachend in de ogen. Zijn heldere ogen stralen als lichtpuntjes op ons. Hij lijkt ons uitverkoren te hebben voor het verhaal dat hij te vertellen heeft. Af en toe onderbreekt hij zijn langzaam kabbelende woordenstroom, als om te controleren of we nog wel allemaal mee zijn. Hij neemt ons mee op reis in de tijd. Ademloos luisteren we naar een verhaal dat we nooit zullen vergeten.

Het kastensysteem

Benudhar begint met ons uit te leggen hoe het kastensysteem in India precies in elkaar zit. Want als je dit niet goed snapt, kun je niet meer volgen.

“Ondanks de grondwet van 1947 waarin elke vorm van discriminatie bij wet verboden is, blijft het kastensysteem in de hoofden van de mensen voortbestaan. In de steden is het minder zichtbaar, maar in de dorpen wordt het nog openlijk toegepast. Er zijn vier kasten. Tot de hoogste kaste behoren de brahmanen, de aanbidders van God. Zij brengen Gods zegening over de gemeenschap. Je herkent hen aan het koordje dat ze diagonaal over hun borst dragen. Veelal lopen ze in hun bloot bovenlijf te pronken met dit onderscheidingsteken. De tweede kaste, de Khatriya's, zijn de krijgers, zij die de gemeenschap moeten beschermen. De derde kaste, de Vaishya's, zijn handelaars en landbouwers, zij die zorgen voor de economie. De vierde kaste, de Shudra's, zijn de arbeiders, zij die de bovenkasten moeten dienen. Onder deze vier kasten bestaat er nog een onderklasse, de zogenaamde onaanraakbaren, de Dalits, de kastelozen. Zij moeten het aller vuilste werk opknappen, zoals poetsen, toiletten opruimen, koeienstront oprapen, nagels knippen, e.d. Voor de hoogste kaste, de Brahmanen, zijn deze mensen “onrein”. De schaduw van een Dalit mag niet op een Brahmaan vallen. Als dit toch gebeurt, dan moet de Brahmaan een ritueel bad nemen om zich te reinigen. Het is als vanzelfsprekend dat een Dalit het huis van de hogere kasten niet mag binnentreden. De kinderen van de Dalits droegen zelfs tot voor kort een ander uniform op school.”

Kind met de Dalits

“Ik kom uit een Brahmaanse familie. Mijn vader is Brahmaan, en dus ik ook. Kastens zijn familiaal bepaald. Toch hield ik van mijn vriendjes, kinderen van de Dalits. Ik speelde met hen. De zus van mijn moeder die bij ons inwoonde en die ik mijn *elder mother* noemde, was elke dag boos op mij. Iedere keer moest ik mijn kleren uitdoen en mij baden, want ik was

bevuild door de Dalits. Na de wasbeurt volgde ook nog een bolwassing van haar. Ik trok er mij niets van aan en speelde verder met mijn vriendjes. Toen ik een jaar of 14 was, gaf ze het op en liet mij maar begaan. Af en toe kreeg ik geldmuntjes van de Dalits. Het was hun manier om mij te danken. Ik spaarde ze en gebruikte ze af en toe om een Dalitfamilie te helpen.”

De super cycloon

“In 1999 was er de super cycloon. Er vielen veel doden in ons dorp en een hele boel huizen werden vernield. Veel bananenbomen en de kippenboerderij gingen tegen de vlakke. Het dorp was er heel erg aan toe. Een groot aantal koeien en schapen overleefde de cycloon niet. Veel mensen leden honger. Dit was voor mij het teken van God om iets te ondernemen, want veel Dalits, maar ook veel Brahmanen waren dakloos. Toen de voedselhulp van de regering geplunderd werd, verzamelde ik een groep jongeren rond mij. Met 25 waren we in staat zelf de verdeling van de voedselhulp te organiseren. Enkele dagen later riep ik het hele dorp samen rond de heropbouw van de huizen. Met zandzakjes, bamboe, jute, palmladeren en cement bouwden we noodwoningen. De mensen werden ingedeeld in zelfhulpgroepen. Wie werkte kreeg hulpgoederen. Wie niets deed kreeg niks. We herstelden ook de wegen en installeerden zes handpompen voor zuiver water. Ik stelde de Dalits verantwoordelijk voor de verdeling van het materiaal. Ik wilde ook dat eerst hun huizen werden hersteld. De Brahmanen waren hiermee niet opgezet. Maar geleidelijk aan ontstond er een noodgedwongen samenwerking tussen Brahmanen en Dalits. Voor het eerst was er gelijkheid tussen de mensen. We startten ook met een kinderkribbe, zodat de ouders allebei konden werken aan het herstel van het dorp. De Dalit kinderen gingen vroeger niet naar school. Daarom stelden de moeders voor om aan de regering een school te vragen, of beter gezegd, ze gingen die eisen. Mijn moeder was de leider van de groep. Met 600 vrouwen trokken ze in stoet naar het hoofdkantoor van het ministerie van onderwijs. De politici wisten niet wat ze voor hadden. Voor het eerst kwamen geen politiekers maar vrouwen massaal op voor een sociale kwestie. De politie stopte de colonne en bracht mijn moeder en haar comité tot bij de bevoegde ambtenaar. Hun eis luidde: binnen 15 dagen moet de bouw van de school starten. Welnu, na amper een week begonnen de bouwwerken al. Ik vroeg de school te bouwen net op de scheidingslijn tussen het gehucht van de Brahmanen en de Dalits. Zo zouden beiden naar dezelfde school kunnen gaan.”

Vrouwen aan de macht

“Er ontstond grote beroering in het dorp. De mannen voelden zich aan de kant gezet. Er gebeurde van alles zonder hen. De vrouwen hadden de macht overgenomen. Zeker toen een Zwitserse NGO 70 koeien schonk aan de vrouwengroep. De mannen dachten dat ik de vrouwen wou bekeren tot het christendom. Ze waren daar des te meer van overtuigd omdat volgens hen Inderjit, mijn werkgever en de stichtster van Ruchika, zelf een Kristen was. Althans dat dachten ze, want in feite was ze een Sikh. Er kwamen ook buitenlanders van de Zwitserse NGO op bezoek. Ook dat was verdacht, want dat waren ook weer Kristenen

volgens hen. Maar ramp o ramp, er stierven plots vijf koeien. Zoals je weet aanbidden Hindi de koeien. Binnen onze cultuur moet de boer wiens koe in de koeienstal gestorven is, 21 dagen in de stal overnachten en met stro tussen zijn lippen in het dorp gaan bedelen. Tegen deze religieuze misdaad spreken de priesters in de tempel dan een straf uit. De boer moet dan bijvoorbeeld land afstaan of een geldboete betalen. De koeien waren gestorven tijdens de opleiding die de vrouwen volgden over het melken van koeien. Daarom waren zij betrokken partij volgens de Brahmanen. Ik ging hier tegen in. Ik maakte de vergelijking met zieke mensen. Je bent toch ook niet verantwoordelijk als een zieke sterft. Ik zei dat ik de verantwoordelijkheid op mij wou nemen en ik gaf aan ieder van hen 5 Roepi voor de tempel. Maar dit nam de schuld die op de vrouwen rustte niet weg. De Brahmanen bleven problemen maken. Ze zorgden voor een negatieve campagne in de pers tegen mij en de vrouwen. Ze brachten hun klacht zelfs tot bij het hooggerechtshof. We verkeerden in een moeilijke tijd. Er ontstonden ruzies in de families van de Brahmanen.”

Een hele reeks aanklachten

“De onderzoeksrechter betichtte mij van het bekeren van de Hindi tot het christendom. In die tijd was ik veel impulsiever dan tegenwoordig. Als je zo bent is de kans groot dat je fouten maakt, hoewel ik voor de juiste zaak vecht. De onderzoeksrechter riep mij tot bij hem. Hij beschuldigde mij nog van een twee andere misdaden. Zo zou ik onze gemeenschap verkopen aan buitenlanders en ik zou voor mijn eigen profijt misbruik hebben gemaakt van giften. Ik zei hem: vraag het volk of ze tevreden zijn over mij of niet. Als ze tevreden zijn, dan moet u mij helpen. Zijn ze ontevreden, dan moet u mij aanhouden. Terug in het dorp riep ik dezelfde avond nog een vergadering bijeen met de vrouwen. Want de vrouwen waren mijn enige wapen. Met duizend waren ze. De groep Brahmanen die een aanklacht tegen mij had ingediend was onder de indruk van de vrouwen die waren samengestroomd. Ze verwittigden de magistraat om zeker niet naar het dorp te komen. Er ontstond tumult toen enkele heetgebakerde vrouwen warm water en chili op hen gooiden. Er ontstond een volksopstand tegen de aanklagers. Ik moedigde de vrouwen aan in hun agressie, hetgeen verkeerdt was van mij, want ik moest nadien nog met iedereen kunnen samenwerken, ook met de aanklagers. In feite was heel de herrie overbodig want ik kon op alle aanklachten antwoorden. Zo was er zelfs een klacht dat ik zou dansen met hun vrouwen. Ook klaagden ze dat ik de Hindu-regels niet zou respecteren en dat ik de vrouwen zou opstoken niet te gehoorzamen aan hun man. Van alle klachten kon geen enkel bewijs geleverd worden. De rechter liet mij gaan en gaf mij de raad om ook de mannen te betrekken bij mijn acties.”

De heilige koeienkwestie

“De vergadering besliste om de 70 koeien te verdelen door lottrekking, met die verstande dat de begunstigde een deel van de melk zou afstaan aan de gemeenschap en dit tot een waarde van 5.000 Indische Roepi. De waarde van de koe zou op die manier afgelost worden in liters melk. De Brahmanen gingen niet akkoord met het aflossingssysteem. Zij verkochten zelf alle melk. De Dalits die een koe kregen en zich daar wel aan hielden, vroegen mij:

waarom zouden wij nog betalen als zij het niet doen? Ik belegde dan een vergadering met de leiders van het dorp en de vrouwen. De vrouwen beslisten om al de koeien die zij van de Zwitserse NGO gekregen hadden terug te vorderen. De Brahmanen waren woedend. Ze stapten naar de politie en dienden klacht in wegens diefstal. De politie kwam naar het dorp met een arrestatiebevel tegen de secretaris van de vrouwengroep. Hierop reageerde ik met: als je haar meeneemt, neem dan 100 vrouwen mee. En zo geschiedde, honderd vrouwen vergezelden de secretaris naar het politiekantoor. Ze zeiden: “niet zij – de secretaris – maar wij allemaal namen de koeien terug, stop ons dus maar allemaal in de cel”. Ik sprong hen bij en zei dat de politie de vrouwen vals beschuldigde. De koeien waren uitgeleend, ze waren niet verkocht en dus ook geen eigendom van de aanklagers. De politie was razend en wou mij afranselen. Ik slaagde erin te ontsnappen. Uiteindelijk werden de klachten geseponeerd en gingen alle vrouwen vrijuit.”

“Dit gebeurde allemaal in de jaren '99 en 2000. Mijn moeder speelde hierin een cruciale rol. Dit verhaal toont aan hoe moeilijk het is het kastesysteem te doorbreken. Dankzij de eensgezindheid en de kracht van de vrouwen slaagden we erin een ommekeer teweeg te brengen in het dorp.”

De modelschool

“De school die er na de cycloon kwam is een modelschool, met zowel kinderen van Brahmanen als van Dalits. Er wordt gewerkt op verschillende levensdomeinen. Zo trainen we de kinderen om controle te hebben over hun lichaam, te streven naar emotioneel evenwicht, hun ziel te voeden met spirituele gedachten en hun bewustzijn te oefenen zodat ze zichzelf ontdekken. Dit noem ik integraal onderwijs. Vier vijfde van de tijd spenderen de kinderen buiten, want de natuur is heel belangrijk in de opvoeding van de kinderen. We trainen de kinderen een betere persoon te worden. We streven naar kwaliteitsonderwijs. Zo is er een uitgebreide bibliotheek, zijn er computers en is er een wetenschapslab.”

(Jef Lingier)

Telkens als dr.Herman Kupperts & Valentin Schroyen in Bhubaneswar zijn, is er een uitstap naar Seulasahi, het dorp van Benidhar, om er consultaties te doen en behandelprogramma's op te starten.